

CYFARFOD	PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU
DYDDIAD	13 Gorffennaf 2023
TEITL	Blaenraglen Pwyllgor Craffu Cymunedau 2023/24
PWRPAS YR ADRODDIAD	Cyflwyno rhaglen waith ddrafft y Pwyllgor ar gyfer 2023/24 i'w mabwysiadu
AWDUR	Bethan Adams, Ymgynghorydd Craffu

1. Yng ngweithdy blynyddol y Pwyllgor ar 10 Mai 2023 ystyriwyd eitemau posib i'w craffu yn ystod 2023/24. Blaenoriaethwyd eitemau gan gadw mewn cof pwrpas craffu yng Ngwynedd, sef:

CYFRANNU AT YRRU GWELLIANT MEWN GWASANAETHAU I BOBL GWYNEDD

Gwneir hyn yn adeiladol trwy:

- Ymchwilio i bryderon am ansawdd ein gwasanaethau
- Weithredu fel Ffrind Critigol yn sicrhau fod sylw priodol yn cael ei roi i lais y dinesydd
- Adnabod ymarfer da a gwendidau
- Dal y Cabinet a'i aelodau i gyfrif
- Adolygu neu graffu penderfyniadau neu weithredoedd nad ydynt yn gyfrifoldeb y Cabinet

2. Gofynnwyd i aelodau ymateb i gwestiwn ar-lein o ran eu pum prif flaenoriaeth o'r rhestr o eitemau posib a ddarparwyd ymlaen llaw cyn y gweithdy. Y prif flaenoriaethau a ddaeth i'r amlwg o'r ymatebion i'r cwestiwn, oedd:

- 1 Datblygiadau yn y maes Cludiant Cyhoeddus
- 2 Torri Gwair a Chynnal Tiroedd
- 3 Gwasanaethau Casglu Gwastraff ac Ailgylchu
- = Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd
- 4 Toiledau Cyhoeddus

3. Bu aelodau yn trafod mewn grwpiau llai y prif flaenoriaethau yn ogystal â beth yn ychwanegol o'r rhestr y dylid ei graffu yn ystod 2023/24. Gofynnwyd i aelodau wrth adnabod eu blaenoriaethau ystyried:

❖ *A yw'r mater yn effeithio ar gyfran helaeth o'r boblogaeth?*

- ❖ *A yw craffu yn gallu gwneud gwahaniaeth / cael dylanwad? (Pobl / gwasanaeth / perfformiad)*
- ❖ *A yw'r mater yn amserol i'w graffu?*
- ❖ *Ydi'r mater yn flaenoriaeth i'r Cyngor?*
- ❖ *A ydym yn glir beth ydym yn ceisio ei wella?*

4. Yn dilyn adrodd yn ôl o'r grwpiau, aethpwyd ati i flaenoriaethu eitemau i'w craffu gan wahodd yr Aelodau Cabinet a Phenaethiaid perthnasol i ymuno er mwyn nodi unrhyw beth ychwanegol oedd angen ei ystyried o ran yr eitemau a flaenoriaethwyd gan aelodau'r Pwyllgor ynghyd â rhoi sylwadau o ran amseru'r craffu.
5. Gwnaed ymgais i flaenoriaethu uchafswm o dair eitem fesul cyfarfod er mwyn sicrhau bod sylw teilwng yn cael ei roi i faterion a bod craffu yn gallu ychwanegu gwerth. Nid oedd hynny yn bosib ar bob achlysur gyda phedair eitem wedi ei raglennu ar gyfer un cyfarfod. Disgwylir i bob aelod sicrhau eu presenoldeb ar gyfer sesiwn y bore a'r prynhawn.
6. Mae'r blaenraglen craffu yn rhaglen fyw a fydd yn cael ei adolygu yn gyson yn ystod y flwyddyn i sicrhau bod y materion cywir yn cael sylw. Rhoddir ystyriaeth i flaenoriaethu materion a fydd yn codi yn ystod y flwyddyn e.e. materion o gyfarfodydd herio perfformiad ac eitemau ar flaenraglen y Cabinet.
7. Ers y gweithdy, derbyniwyd cais gan yr Adran Priffyrdd, Peirianeg a YGC (Ymgynghoriaeth Gwynedd) i symud un eitem, sef 'Cynllun Cynnal Asedau Priffyrdd', o'r cyfarfod yma. Gwnaed y cais oherwydd bod y Cabinet yn ystyried mabwysiadu'r Llawlyfr Cynnal Priffyrdd yn ei gyfarfod ar 11 Gorffennaf 2023. Teimlwyd nad oedd yn ystyrlon i'r Pwyllgor graffu'r mater mor agos i'r adeg y rhoddir ystyriaeth iddo gan y Cabinet.
8. Mae'r Pennaeth a'r Aelod Cabinet wedi awgrymu y gellid symud yr eitem 'Toiledau Cyhoeddus', a raglennwyd yn y gweithdy ar gyfer cyfarfod 22 Chwefror 2024, i gyfarfod 5 Hydref 2023. Byddai hyn yn golygu y byddai pedair eitem i'w graffu yng nghyfarfod y Pwyllgor ym mis Hydref.
9. Awgrymwyd y byddai'n amserol i'r Pwyllgor graffu'r mater yng nghyfarfod mis Chwefror 2024. Byddai'r hyn a fyddai'n cael sylw gan y Pwyllgor yn newid o'r hyn a fwriadwyd yn wreiddiol yn y gweithdy. Gallai'r Pwyllgor graffu:
 - Yr ymateb i ddiffygion diogelwch (Ymateb Categori 1)
 - Perfformiad yn erbyn targedau mesurau perfformiad gwasanaethau cynnal priffyrdd
 - Y rhaglen waith

10. Gweler ynghlwm fel atodiad i'r adroddiad rhaglen waith ddrafft y Pwyllgor.
11. **Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau:**
 - (i) ystyried cais yr Adran Priffyrdd, Peirianeg a YGC;**
 - (ii) fabwysiadu'r rhaglen waith ar gyfer 2023/24.**

BLAENRAGLEN DDRAFFT PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU 2023/24

13/07/2023
<ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad Blynyddol 2022/23 - Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn • Datblygiadau yn y maes Cludiant Cyhoeddus
05/10/2023
<ul style="list-style-type: none"> • Strwythur Llywodraethiant a Threfniadau Cyflawni Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn • Cynllun Datblygu Lleol Newydd – Y Cytundeb Cyflawni • Cyflwyno pwyntiau gwefru cyhoeddus ar gyfer cerbydau trydan
30/11/2023
<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur • Strategaeth Llifogydd Lleol • Rheolaeth yr Arfordir
22/02/2024
<ul style="list-style-type: none"> • Diweddariad Blynyddol gan Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd a Môn • Cyfarwyddyd Erthygl 4 – Ymgynghoriad Cyhoeddus • Torri Gwair a Chynnal Tiroedd • Toiledau Cyhoeddus
18/04/2024
<ul style="list-style-type: none"> • Gwasanaethau Casglu Gwastraff ac Ailgylchu • Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd • Gwasanaeth Edrychiad Stryd